

Hur skildras ”enkla jobb” och lägstalöner i nyhetsmedier?

Mats Olin, april 2017

Rapporten har tagits fram med stöd av Svenskt Näringsliv

Innehåll

- Inledning - källäget
- Metod
- Analys
- Slutsatser
- Undersökningsmaterial

Inledning - källäget

Nyhetsmedier rapporterar en hel del om tudelningen av arbetsmarknaden. Vissa personer – framförallt utrikes födda med låg utbildning - har svårt att få ett jobb överhuvudtaget, medan arbetslösheten i stort minskar. [Sveriges Radio rapporterar](#):

”Men skillnaderna mellan olika grupper blir allt tydligare. Bland personer födda i Sverige är arbetslösheten nu 4 procent, enligt Arbetsförmedlingens sätt att mäta, samtidigt ökar arbetslösheten bland utrikesfödda till 21 procent.”

Det råder bred enighet om att tudelningen beror på att en stor grupp människor har så låg kompetens att de inte får jobb med de kompetenskrav och de lägstalöner som gäller på den vanliga arbetsmarknaden i Sverige. [LO skriver](#): ”Flyktingar och deras anhöriga tenderar att vara den migrantgrupp som har svårast att träda in på arbetsmarknaden. En viktig förklaring till detta är att en stor andel har låg formell utbildningsnivå.”

LO menar att problemet skulle kunna lösas exempelvis genom generellt sänkta avtalade lägstalöner, vilket LO är starkt emot, eller genom särskilda tidsbegränsade jobb-program och genom utbildning av dem som saknar rätt kompetens, vilket LO förordar. Andra, som exempelvis Konjunkturinstitutet och Finanspolitiska rådet, menar att sänkta lägstalöner är en viktig del av lösningen på utmaningen, i kombination med utbildning och andra åtgärder.

”På sikt kommer ett växande utbud av arbetskraft med svaga kunskaper och färdigheter att driva fram en lågproduktiv och lågbetald arbetsmarknad, det som i den politiska debatten kallas för ”enkla jobb”. Hur snabbt och i vilken omfattning en sådan negativ strukturomvandling sker är oklart, men det är i denna riktning Sverige kommer att utvecklas om inte grundproblemet med försvagat humankapital adresseras.

.....

LO vill inte se denna utveckling. Detta vägval skulle dra isär vårt samhälle och undergräva den svenska samhällsmodellen.”

LO:s förslag om Utbildningsjobb för stärkt etablering, 2017

Oavsett om man delar LO:s uppfattningar om hur lösningen ska se ut kan man konstatera att LO inte bara har en stark åsikt utan också makt att genomdriva att nivån på lägstalöner bibehålls. Den här fackliga maktpositionen beskrivs bland annat av regeringens myndighet Konjunkturinstitutet:

”Lägstalönerna i Sverige bestäms genom förhandlingar mellan arbetsgivar- och arbetstagarparter och fastställs i kollektivavtal. I system där lägstalönerna förhandlas fram beror nivån bland annat på parternas förhandlingsstyrka. Fackförbunden kan i de fall de i större utsträckning representerar personer med en stark ställning på arbetsmarknaden än de med svag ställning driva upp lägstalönerna till en nivå där arbetslösheten ökar. Den fackliga anslutningsgraden bland arbetslösa, och i synnerhet bland arbetslösa som inte tidigare haft en anställning, är betydligt lägre än bland anställda. Det kan därmed antas att de i mindre utsträckning representeras i avtalsförhandlingarna.”

Konjunkturinstitutet, Lönebildningsrapporten 2016

Forskningen kring så kallade insider-outsider på arbetsmarknaden och den marknadsakt som fackliga organisationer kan utöva finns bland annat representerad av [Assar Lindbäck](#).

Att LO argumenterar för att inte sänka lägsta lönen kan tyckas logiskt eftersom organisationen ska företräda sina medlemmars intressen. LO representerar i det här sammanhanget en stark grupp i samhället och inte de svagaste.

Huruvida det finns ett samband mellan sänkta lägsta löner och lönen i stort är omdiskuterat. Finanspolitiska rådet, som också sorterar under Finansdepartementet, skriver: *”Vi bedömer att riskerna är begränsade för att avsteg från nuvarande lägsta löner ska spilla över i lägre löner även för andra grupper”*.

Konjunkturinstitutet fortsätter om lägsta löner:

”Forskningen visar också att höga lägsta löner bidrar till en omfördelning av sysselsättning från svagare till starkare grupper.”

.....

”Det finns en målkonflikt mellan jämn inkomstfördelning bland de sysselsatta och hög sysselsättning. Spridningen i färdigheter i arbetskraften har ökat vilket innebär att fler har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden med rådande lägsta löner. Konjunkturinstitutet bedömer därför att det krävs ytterligare insatser för att förbättra matchningen och för att få individer med låga kvalifikationer i arbete. Förutom annan offentlig politik behövs såväl utbildningsinsatser som lägre lägsta löner och förbättrade arbetsmarknadspolitiska insatser för att förbättra matchningen på arbetsmarknaden och för att jämviktsarbetslösheten inte ska stiga ytterligare.”

Konjunkturinstitutet, Lönebildningsrapporten 2016

Eftersom det handlar om en maktposition så borde det vara självklart att nyhetsmedier granskar den eftersom ett av journalistikens grundläggande löften är att granska makt varhelst den dyker upp.

Relevanta frågor skulle kunna vara:

”På vilket sätt har fackföreningsrörelsen makt över lägsta lönenas nivå och framväxten av enkla jobb?”

”Hur har fackföreningsrörelsen använt den makten?”

”Vem vinner och vem förlorar på att lägsta lönen förblir höga eller höjs ytterligare genom låglönesinsatser?”

Det här är ett av många relevanta perspektiv på frågan om integration och möjligheter till jobb inte minst för lågutbildade invandrare. Frågan är om och hur det perspektivet förekommer i nyhetsrapporteringen. Den här rapporten undersöker i vilken grad två svenska nyhetsmedier granskar den fackliga makten över lägsta lönenas nivå och framväxten av fler enkla jobb.

Metod

Undersökningen har begränsats till Sveriges Radio och Sveriges Television som här får representera svensk nyhetsjournalistik.

Sökningar har gjorts på svt.se och sverigesradio.se med sökorden "lägstalön*", "ingångslön*", "enkla jobb", "låglönejobb" och "kollektivavtal" under perioden 15 mars 2016 – 15 mars 2017. Sökresultatet har analyserats med utgångspunkt från att finna publiceringar som på något sätt granskar den fackliga makten över nivån på lägstalönerna och framväxten av enkla jobb.

Det material som de båda medieföretagen publicerat på sina respektive webbplatser är inte identiskt med det som sänts i radio och tv, men det har här antagits att det webbpublicerade materialet väl representerar hela publicitetens innehåll.

Analys

Behovet av jobb till personer med lägre utbildning är i fokus för arbetsmarknadsrapporteringen i nyhetsmedier. Det har det senaste året handlat exempelvis om att stora grupper står långt ifrån arbetsmarknaden på grund av låg utbildning, om politiska förslag och motförslag för att få dessa i jobb, rapporter från myndigheter och forskare som pekar på behovet både av utbildning och av att sänka lägstalönerna och det har handlat om förhandlingar mellan fackliga organisationer och arbetsgivare.

Ett begrepp som ofta använts i medier är "enkla jobb", men det kritiseras också ibland för att vara nedvärderande. Det finns många relevanta journalistiska perspektiv på frågan. En av dem är givetvis varför det saknas "enkla jobb", framförallt i Sverige jämfört med exempelvis Tyskland, och vad som möjligtvis hindrar framväxten av dem.

När rapporteringen berör lönefrågan och "enkla jobb" tar den sin utgångspunkt i olika perspektiv eller problemformuleringar:

Förhandlingsperspektivet

Det förekommer konstateranden exempelvis om att "[LO vill inte ha låglönejobb som pressar lönerna på resten av arbetsmarknaden.](#)" exempelvis när man rapporterar om förhandlingar med Svenskt Näringsliv. Alltså ett insider-perspektiv på ämnet.

LO vill inte ha låglönejobb som pressar lönerna på resten av arbetsmarknaden.
Svenskt Näringsliv anser att höga ingångslöner även på enklare jobb i stället leder till att många nyanlända hamnar i utanförskap.

Men Karl-Petter Thorwaldsson försäkrar att LO är beredd att förhandla för att hitta nya lösningar även på det området.

– Vi har under hela tiden sagt att vi inte kan tänka oss att skriva avtal där man permanent tjänar mindre, att man har lägre löner. Däremot har vi varit öppna för, och den svenska modellen har alltid varit bra på, att hitta vägar så att man får en mycket lägre lönekostnad på vägen in mot ett ordinarie arbete, säger han.

Det politiska perspektivet

Frågan ges ofta en politisk inramning, där framförallt centerpartiet har propagerat för lägre lägstalöner och socialdemokraterna motsatt sig detta. Det framstår ofta som om riksdagen eller regeringen är centrala aktörer för lönebildningen.

Det nationalekonomiska perspektivet

Det har rapporterats om att flera tunga expertkällor (exempelvis Konjunkturinstitutet, Finanspolitiska rådet (John Hassler), Arbetsmarknadspolitiska rådet (Lars Calmfors), SNS Konjunkturråd) pekar på att en viktig faktor för att åstadkomma fler enkla jobb är att arbetsmarkandens parter kommer överens om lägre lägstalöner/ingångslöner. Bland tunga ekonomiska bedömare är de flesta mycket tydliga: det är nödvändigt med fler enkla jobb med lägre lön för att integrationen ska fungera, och detta framgår tydligt av medierapporteringen.

Maktperspektivet

Trots att rapporteringen är omfattande förekommer det överhuvudtaget inte att Sveriges Radio och Sveriges Television granskar det fackliga agerandet när det gäller lägstalöner och framväxten av enkla jobb ur ett maktperspektiv.

Inte ens när fackliga organisationer kräver *högre* lägstalöner ställs frågan hur detta kommer att påverka de allra svagaste gruppernas möjlighet att få ett jobb.

Rapportering om låglönesatsningar

Det rapporteras en hel del om krav på "låglönesatsningar" som är en vanlig förhandlingsfråga i avtalsrörelser. En låglönesatsning innebär att lägstalönen höjs. Men kopplingen till hur detta skulle påverka de svaga gruppernas möjlighet att få ett jobb görs inte. [Sveriges Radio rapporterar](#):

LO-förbundens krav på en låglönesatsning och kravet på mer pengar till tjänstepensionen. Att facket vill se högre löneökningar för dem som tjänar under 24 000 kronor i månaden utpekas som den svåraste nöten att knäcka.

Granskning av fackets företrädare

Det är inte så att fackliga organisationer inte granskas alls. Det sker exempelvis när det gäller hur facket förvaltar sina medlemmars pengar. Exempelvis [var granskningen av Kommunals](#) lägenhetsaffärer och vidlyftiga representation omfattande under 2016. Svt rapporterade om [åsiktsregistrering inom Transport](#). Och det har nyligen [rapporterats om](#) tveksamheter av ordföranden i Transport som ledde till hans avgång.

Slutsatser

Medier behandlar inte LO som en makthavare när de gäller frågan om lägstalöner. Aldrig granskas LO:s hårdnackade motstånd mot sänkta lägstalöner utifrån ett maktperspektiv. Trots att LO har uttalade ambitioner att tvärtom höja lägstalönerna, och dessutom har betydande möjligheter att förverkliga detta, väljer journalister bort att kritiskt granska hur detta påverkar samhällets svagaste. Det rimmar illa med mediernas uppgift att granska makt.

Vad kan det bero på att journalister, även de som först och främst ser sig som granskare av makten, inte bryr sig om en maktfaktor i en av de mest omdiskuterade och nyhetsrapporterade samhällsfrågorna?

Det kan inte bero på att alla journalister tycker att fackföreningar inte är makthavare och inte behöver granskas, det visar den hårda granskning av facket som förekommer i andra sammanhang. Klart att det finns journalister som är lojala med fackföreningar, men de utgör undantag.

Men just när det gäller lönefrågan kanske det är annorlunda: man ser inte, eller vill inte se, att facket står på de etablerades sida på de svagastes bekostnad. Journalistiken har fastnat i ett perspektiv som innebär att fackföreningen är den svagare parten och är oförmögen att vända på det perspektivet.

Kanske känner de granskande journalisterna att fackliga krav på högre löner alltid är rätt och därför är granskning av den fackliga makten över lägstalöner ett journalistiskt tabu. LO är då elefanten i rummet.

Elefanten i rummet är ett bildligt uttryck för något som är påtagligt för alla människor i en grupp, men som man undviker att prata om. Orsaken till att man håller tyst om "**elefanten**" kan vara att det skulle vara genant, förorsaka besvärliga diskussioner eller att ämnet är tabu.

Undersökningsmaterial

Sökning på sverigesradio.se mars 2016-mars 2017

Sökord: kollektivavtal

12 mars 2017

Antalet personer som fått avslag på sin asylansökan och i stället ansöker om arbetstillstånd har fördubblats på ett år. 2016 var det nära 1 300 som gjorde det, jämfört med drygt 600 året innan.

...

För att kunna byta spår på det här sättet krävs bland annat att den sökande haft jobb hos arbetsgivaren i fyra månader och att det jobberbjudande man fått sträcker sig minst ett år fram i tiden. Lön och anställningsvillkor måste också vara i nivå med svenska kollektivavtal.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6650311>

12 mars 2017

Facken har kämpat för att utländska arbetare ska kunna kräva svenska kollektivavtal och att de ska kunna ta till strejk för att för att nå sina krav.

Efter den uppsplitande konflikten vid ett skolbygge i Vaxholm kom Lavallagen, som den kallas, 2010.

Regeringen har arbetat för att få bort den och nu har Sverigedemokraterna bestämt sig för att ställa sig på samma sida som de rödgröna partierna.

Därmed finns det majoritet i riksdagen och från den 1 juni i år kan utländska arbetare i Sverige strejka för att få svenskt kollektivavtal.

– Det är ett steg i rätt riktning för att jämna ut löneskillnaderna mellan utländsk arbetskraft och inhemsk arbetskraft, säger Magnus Persson, Sverigedemokraternas arbetsmiljöpolitiska talesperson.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6650117>

1 februari 2017

Från och med första februari så skärps reglerna kring nystartsjobb. Det innebär att arbetsplatser måste ha kollektivavtal och branschliga villkor för att kunna få ta del av subventionen för att anställa en person varit arbetslös en längre tid.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=93&artikel=6610115>

25 januari 2017

Men förutom utbildning anser forskarna också att personer med dåliga förkunskaper ska kunna anställas med lägre löner.

– Att bättre utformade kollektivavtal med mer differentierade löner kan bidra är jag helt övertygad om, säger Oskar Nordström Skans.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6615331>

21 januari 2017

Regeringen går nu vidare med planerna på att riva upp lex Laval. I februari läggs ett förslag till riksdagen om att facket får använda stridsåtgärder för att få till ett svenskt kollektivavtal för utländska arbetare.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6612982>

4 januari 2017

Efter att ha varit långtidsarbetslös fick Alexander Zandieh ett nystartsjobb som betalades av Arbetsförmedlingen. Nu har han fått fast anställning på arbetsplatsen.

...

Reglerna för så kallade nystartsjobb ändras nu den 1 februari. Bland annat ställs krav på att arbetsplatsen ska ha kollektivavtal och branschliga löner för de långtidsarbetslösa som kommer ut i arbetslivet på det här sättet.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=161&artikel=6601446>

4 januari 2017

Nu skärps reglerna för vilka arbetsplatser som får ta emot så kallade nystartsjobb. Bland annat handlar det om krav på att arbetsplatsen ska ha kollektivavtal.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=161&artikel=6601041>

2 januari 2017

Men det handlar ändå om att skapa sysselsättning som inte utförs idag?

– Helt rätt. Det handlar om att skapa nya arbetstillfällen i statlig regi, som är finansierade med statliga pengar.

Beredskapsjobben ska inte konkurrera med ordinarie jobb, men lönen ska vara enligt kollektivavtal.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=112&artikel=6598416>

17 november 2017

Debatt i Studio Ett: 600 miljarder kronor omsätts varje år i offentliga upphandlingar i Sverige. Regeringen vill att stat, kommun och landsting ska kunna kräva att företagen de köper varor och tjänster av ska ha justa villkor för sina anställda – lön, semester och arbetstid ska vara i nivå med svenska kollektivavtal.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=6565339>

12 september 2016

Pizzabagaren Danyar Mohammed i Jokkmokk hotas nu av utvisning till Irak. Migrationsverket anser att han inte uppfyller kraven, eftersom han under en period fick 460 kronor för lite i lön. Det rör sig om en tillfällig miss från arbetsgivaren, som inte hade haft kännedom om den höjda lönenivån.

– Personer i Danyars ställning som har fast jobb som de kan försörja sig på, en seriös arbetsgivare som har kollektivavtal men där det har skett ett litet misstag. De personerna behandlas som fuskare

och utvisas. Det tycker vi är djupt problematiskt, säger Fredrik Bergman.
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=98&artikel=6514899>

14 september 2016

Debatt i Studio Ett: Regeringens förslag om nya villkor för offentlig upphandling väcker debatt. För att undvika lönedumpning vill regeringen bland annat att alla företag som vill göra affärer med stat, kommun och landsting måste erbjuda sina anställda lön, semester och arbetstid i enlighet med svenska kollektivavtal. Allianspartierna och Sverigedemokraterna har sågat propositionen, liksom arbetsgivarorganisationen Svenskt Näringsliv, som menar att förslaget hotar att straffa ut småföretagare. Fackföreningsrörelsen ställer sig däremot bakom förslaget.
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=6517090>

19 maj 2016

Debatt i Studio Ett

-Våra skattepengar ska inte användas till social dumpning, idag missgynnas seriösa företag i upphandlingar. Vi vill ställa krav om att företag ska följa miniminivåer i svenska kollektivavtal. Det ska aldrig vara en konkurrensfördel att ha oschyssta villkor, säger **Ardalan Shekarabi**.
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=6435882>

7 april 2016

Nu får regeringen kritik för att alla delar i den blocköverskridande migrationsuppgörelsen inte genomförs. Företrädare för de borgerliga partierna går till angrepp på arbetsmarknadsminister Ylva Johansson för att hon inte tar bort kravet på kollektivavtal för YA-jobb.
<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6405778>

Sökord: lägstalön*

18 januari 2017

Yrkesintroduktion, eller så kallade YA-jobb, är en visstidsanställning, där utbildning kombineras med en lön på 75 procent av lägstalönen. Och att utvidga YA-jobben till att utöver ungdomar också gälla nyanlända och personer över 25 år var en viktig del av migrationsuppgörelsen mellan regeringen och allianspartierna.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6611041>

19 oktober 2016

Arbetsgivarsidan tycker att det är bra att LO är enat, det ger stabilitet i avtalsrörelsen menar Svenskt Näringslivs vice vd Peter Jeppsson, men han sågar höjda lägstalöner.

– Vi har ju redan världens högsta ingångslöner i Sverige. Att göra extra satsningar på dem leder till färre jobb helt enkelt, säger han.

Omkring 600 000 löntagare, de flesta kvinnor, träffas av LO:s låglönesatsning om facket nu får igenom den. Här kommer den kanske tuffaste striden i avtalsrörelsen stå.

Ingen verkar tro att låglönesatsningar räcker för att nå LO:s långsiktiga mål, att halvera löneskillnaderna mellan kvinnor och män till 2028. Men uppenbarligen var det viktigare för LO att

kunna visa upp en samordning nu, efter splittringen i fjol.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6544089>

17 oktober 2016

LO:s gemensamma mål är att halvera löneskillnaderna mellan kvinnor och män från 12 till 6 procent till år 2028. Men de 14 förbunden kommer inte kunna enas om större påslag till kvinnodominerade grupper i den här avtalsrörelsen, enligt de LO-toppar Ekot har pratat med.

I stället är det nu en enklare samordning med en generell låglönesatsning som diskuteras, och var gränsen ska gå för en lågavlönad som ska få del av en sådan satsning.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6541001>

12 september

Regeringen planerar att det från och med årsskiftet ska gå att kräva att företag som deltar i en offentlig upphandling ska erbjuda minsta lägstanivåerna i kollektivavtalet på området, när det gäller lön, semester och arbetstid.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6515501>

4 april 2016

Ni har ju tidigare förslagit att den som kommit till Sverige ska ordna sin egen bostad, ni har hotat med lagstiftning om lägstalöner, och nu kommer ni med det här förslaget. Är ni inte rädda att ni skapar en låglöneklass i Sverige?

– Vi gör det här för att se till att människor ska få söka skydd i Sverige, och då måste man se över de kostnadsdrivande förmåner som finns. Regeringen gör tvärtom. De väljer att behålla alla kostnadsdrivande förmåner, men förvägrar människor att söka skydd i det här landet.

Men arbetsmarknadsminister Ylva Johansson (S) är tveksam till Centerpartiets förslag.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6403453>

Sökord: ingångslöner

14 februari 2017

Långt i P1 Morgon

Hösten 2015 tog Sverige emot ett stort antal flyktingar. Nu har många fått stanna och vill jobba, men få lyckas komma in på arbetsmarknaden.

Nationalekonomen John Hassler varnar för att något måste göras nu för att vända utvecklingen.

– Det vi gjort tidigare duger inte. Det måste till stora förändringar. Arbetsmarknadens parter måste ta sitt ansvar för att bereda plats för den här nya gruppen människor, säger han.

– Den svenska modellen måste börja leverera för outsiders.

Arbetsmarknads- och etableringsminister Ylva Johansson (S) konstaterar själv att det som gjorts fram tills nu inte duger. Få nyanlända som har korta utbildningar i bagaget lyckas få jobb – och vidareutbildar sig heller inte.

– Vi är i ett läge som är svårare än vi kanske någonsin har varit i, säger hon i P1-Morgon.

Regeringen satsning på fler utbildningsplatser, ”snabbspår för nyanlända” och lägre ingångslöner ska vara lösningar, enligt Johansson. Men Moderaterna är skarpt kritiska.

– Det blir bara värre och värre, säger Elisabeth Svantesson, moderaternas talesperson för arbetsmarknadsfrågor, i P1-Morgon.

– Vi behöver fler enkla jobb, förenkla lönestöden och lägga ned Arbetsförmedlingen.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6629842>

16 maj 2016

Finanspolitiska rådet vill även se lägre löner för att underlätta för den stora strömmen av asylsökande att komma in på arbetsmarknaden.

– Men lagstiftning är ingen bra metod, det måste ligga på arbetsmarknadens parter, säger Hassler.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6433175>

3 april 2016

Intressant intervju med Handels ordförande Susanna Gideonsson, länk under texten. Mängder med frågor om det nya avtalet, men inte om ev ansvar för att sänka lägstalöner. Oklart vem reportern är.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6402991>

Sökord: ”Enkla jobb”

6 mars 2017

– Att man har lite lägre lön i början när man inte har all kunskap, det är en bra väg in på arbetsmarknaden, säger Karl-Petter Thorwaldsson.

Hur mycket lägre lön kan bli aktuellt?

– Vi vill inte säga något om det i dag för vi vill ju förhandla detta med vår motpart. Man ska inte visa alla sina kort inför en sådan förhandling, men det är klart att arbetsgivarna kommer att kräva att det blir rejält lägre kostnader än ordinarie personal.

Utbildningsjobb är LO:s svar till de som kräver enkla jobb med lägre löner. Målgruppen är vuxna arbetslösa mellan 25-45 år som har för dåliga kunskaper för att kunna konkurrera om ett arbete. I praktiken de utan gymnasieutbildning, och av dem blir nyanlända invandrare en allt större del.

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=22447&artikel=6646004>

6 mars 2017

Arbetsgivarorganisationen Svenskt Näringsliv menar att LO missar den svåraste gruppen att integrera på arbetsmarknaden med sitt etableringsförslag, utbildningsanställning.

Det LO inte vill prata om är nyanlända utan utbildning. Här skulle det behövas fler enkla jobb till lägre löner, enligt Svenskt Näringslivs vd Carola Lemne:

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=22447&artikel=6645747>

14 februari 2017

Arbetsmarknadsekonomiska rådet finansieras av Svenskt Näringsliv. Rapporten som släpps senare i dag handlar om tudelningen på arbetsmarknaden som mellan in- och utrikes födda till exempel är större än väntat, enligt Lars Calmfors. Rådet håller fast vid ett tidigare förslag om att fack och arbetsgivare måste hitta nya typer av enkla jobb.

– Med rejält lägre minimilöner, vi pratar om 14 000 - 15 000 kronor per månad. Det räcker kanske inte med att det är tillfälliga ingångsjobb utan något man måste åstadkomma permanent.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6629733>

7 december 2016

Du pratar om enkla jobb och enkla krav, vad menar du med det?

– Det finns helt naturligt en diskussion i samhället om enklare jobb, men vi kan också se ett behov av att diskutera enklare krav från arbetsgivarnas sida. En del av de kompetenser man vill ha finns inte, och kommer inte att finnas under de kommande åren. Om man då ställde lite enklare krav skulle man kunna hitta kompetens och därmed kunna få sitt företag att växa, säger Mikael Sjöberg.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6581912>

25 oktober 2016

Försöket med så kallad vårdnära servicepersonal på fyra vårdavdelningar i länet kan vara början på en bransch med "enkla jobb" som är något det talas om allt mer i landet.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=160&artikel=6547146>

4 juli 2016

– Sverige har i dag lägst andel enkla jobb i hela EU. Hälften av vad man har i Danmark, avsevärt färre än vad man har i Tyskland. Det är ingen naturlag att det skall se ut på det sättet. Jag vill därför här i kväll ge ett tydligt besked, att fler enkla jobb ska växa fram. Det kommer att vara Centerpartiets högsta prioritet när vi förhandlar alliansens valmanifest, sa Annie Lööf.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6467182>

2 juli 2016

Studio Ett special om jobben

Regeringen vill skapa fler enkla jobb i näringslivet. Mikael Damberg menar att de enklare jobben handlar om beredskapsjobb med avtalsmässiga löner. Poängen är att fler personer ska få in en fot på arbetsmarknaden.

- Vi tittar på de statliga myndigheterna och tittar om det är massa jobb som har rationaliserats bort på de statliga bolagen. Då märkte vi att det finns arbetsuppgifter som inte görs idag. Det kan vara digitalisera arkiv, enklare administrativa sysslor, som ingen har tid att jobba med idag.

Även deras politiska motståndare förespråkar enklare jobb. Moderaternas arbetsmarknadspolitiska talesperson Elisabeth Svantesson menar att det är positivt att regeringen har plockat upp en fråga som hennes parti drivit länge.

– Jag upplever ändå att regeringen underskattar utmaningen. Det är alltså inte en liten grupp människor som har väldigt låg utbildning. På Arbetsförmedlingen idag är det 100 000 personer inskrivna som inte har gymnasieutbildning. Då har vi ändå inte räknat med alla de som kommit de två senaste åren. Vi kommer alltså att behöva utbildning, och jobb som är enklare i den bemärkelsen att det inte behövs högre utbildning.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1637&artikel=6445588>

27 maj 2016

Efter regeringsombildningen har näringsministern fått i uppdrag att tillsammans med näringslivet skapa nya jobb. Statsminister Stefan Löfven (S) vill se fler enkla jobb för arbetslösa som saknar längre utbildning. Hör näringsminister **Mikael Damberg (S)**, **Carola Lemne**, vd för Svenskt näringsliv och LO:s ordförande **Karl-Petter Thorwaldsson**.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=1650&artikel=6441243>

Sökord "LO + arbetslösa"

6 mars 2017

LO föreslår i dag vad man kallar utbildningsjobb för att hjälpa nyanlända med för dåliga kunskaper in på arbetsmarknaden. LO hoppas på förhandlingar med arbetsgivarsidan och kan tillfälligt tänka sig lägre löner.

– Att man har lite lägre lön i början när man inte har all kunskap, det är en bra väg in på arbetsmarknaden, säger Karl-Petter Thorwaldsson.

Hur mycket lägre lön kan bli aktuellt?

– Vi vill inte säga något om det i dag för vi vill ju förhandla detta med vår motpart. Man ska inte visa alla sina kort inför en sådan förhandling, men det är klart att arbetsgivarna kommer att kräva att det blir rejält lägre kostnader än ordinarie personal.

Utbildningsjobb är LO:s svar till de som kräver enkla jobb med lägre löner. Målgruppen är vuxna arbetslösa mellan 25-45 år som har för dåliga kunskaper för att kunna konkurrera om ett arbete. I praktiken de utan gymnasieutbildning, och av dem blir nyanlända invandrare en allt större del.

<http://sverigesradio.se/sida/gruppsida.aspx?programid=83&grupp=22447&artikel=6646004>

Sökning: arbetslös* insider OR outsider

Inga relevanta artiklar funna

Sökning: låglönejobb

14 februari 2017 Låglönejobb i Studio Ett: finns inte att lyssna på

17 december 2016

LO vill inte ha låglönejobb som pressar lönerna på resten av arbetsmarknaden. Svenskt Näringsliv anser att höga ingångslöner även på enklare jobb i stället leder till att många nyanlända hamnar i utanförskap.

Men Karl-Petter Thorwaldsson försäkrar att LO är beredd att förhandla för att hitta nya lösningar även på det området.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6590749>

21 januari 2016

Fack och arbetsgivare måste ta ansvar för att flyktingar ska komma in på arbetsmarknaden. Det anser Finanspolitiska rådets ordförande, nationalekonomen John Hassler. Han tycker att parterna ska förhandla fram särskilda avtal som gör det möjligt att anställa nyanlända med låga kvalifikationer till en lägre lön.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6350932>

Sökord: Minimilöner

30 oktober 2016

Den svenska fackföreningsrörelsen är speciell på två olika sätt, enligt Anders Neergaard. Med internationella mått har den svenska rörelsen högre andel personer med utländsk bakgrund som är inkluderade.

– Dels har vi i Sverige inga minimilöner utan styrkan i att hävda kollektivaavtalen handlar mycket om hur bra fackföreningsrörelsen kan organisera de som arbetar innanför dom sektorerna.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=160&artikel=6551640>

21 januari 2017

Regeringen går nu vidare med planerna på att riva upp lex Laval. I februari läggs ett förslag till riksdagen om att facket får använda stridsåtgärder för att få till ett svenskt kollektivavtal för utländska arbetare.

Mattias Jansson, som är lagbas och facklig förtroendeman på ett bygge i Stockholm, säger att förändringen skulle betyda mycket.

– Man skulle kunna uppnå jämlikhet på arbetsmarknaden där alla företag spelar efter samma spelregler. Och man pressar inte priserna med hjälp av att sänka lönerna eller försämma villkoren för de som faktiskt utför arbetet.

<http://sverigesradio.se/sida/artikel.aspx?programid=83&artikel=6612982>

Sökning på svt.se mars 2016-mars 2017

17 december 2016

Per Einarsson: Hätska ordkriget inget som förvånar

ANALYS · Det hätska ordkriget mellan LO och Svenskt Näringsliv om jobb för nyanlända är inget som förvånar. Enkla, lågavlönade jobb för lågutbildade har länge varit en omstridd fråga, skriver SVT:s inrikespolitiska reporter Per Einarsson.

Det är inte särskilt överraskande att samtalen mellan LO och Svenskt Näringsliv kärvar. Avståndet mellan deras sätt att se på vad som bör göras och vad som är möjligt att komma överens om är stort.

Mer lönespridning

Svenskt Näringsliv har alltid tyckt att lönespridningen, skillnaden i lön mellan de lägst och de högst avlönade, är alltför liten. Deras medlemsföretag vill i snart sagt varje avtalsrörelse se sänkta ingångslöner, eller i varje fall att ingångslönerna inte höjs i samma takt som för anställda som har jobbat några år.

Första jobbet kan gärna vara lågt betalt, det är ett sätt att få in en fot på arbetsmarknaden, men det ska vara möjligt att göra lönekarriär.

”Bättre att ha ett jobb att gå till även om lönen är låg än att inte ha något jobb alls”, brukar det heta.

LO vill utjämna

LO vill å sin sida utjämna löneskillnaderna. När det ska förhandlas om löneökningarna brukar LO-förbunden alltid kräva särskilda satsningar på dem som har lägst inkomster.

”Det ska vara möjligt att leva på sin lön, man ska inte behöva två jobb för att klara sig.” Ungefär så brukar argumentationen låta. Där finns också en rädsla för att om ingångslönerna sänks kommer det att innebära en press neråt på alla löner. Och att kollektivavtal mellan fack och arbetsgivare ska finnas är närmast en helig princip.

När Svenskt Näringsliv i samtalen lanserade idén om en särskild anställningsform för lågutbildade med heltidsarbete för 75 procent av kollektivavtalets lägsta lön, slopade arbetsgivaravgifter och inga krav på kollektivavtal är det därför inte förvånande att LO är avvisande.

Ser illa ut

Nu säger LO-ledningen att man, trots vad arbetsgivarna föreslagit, är beredd att fortsätta att samtala, även om det kan handla om branschvisa överläggningar. Det ser förstås illa ut att vara den som lämnar förhandlingsbordet när det handlar om en så viktig fråga som jobb för nyanlända. De har ofta har kort utbildning och riskerar att förbli i långvarig arbetslöshet.

För att eventuella fortsatta samtal över huvud taget ska leda till någon vart måste nog regeringen vara beredd att bidra med någonting som sänker lönekostnaden för den som anställer en lågutbildad, till exempel genom sänkta arbetsgivaravgifter.

Tidigare eftergift

Det har hänt att LO-förbund gått med på att sänka inkomsten i kombination med förkortad arbetstid eller utbildning på deltid. IF Metall träffade (när Stefan Löfven var förbundsordförande) i samband med finanskrisen 2009 tidsbegränsade krisavtal om sänkt inkomst (timlönen var densamma) för att undvika uppsägningar.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/analys-frontalkollision-mellan-parterna>

17 december 2016

Förhandlingarna mellan LO och Svenskt näringsliv havererade sedan Svenskt näringsliv öppet riktat kritik mot LO för att, som man ser det, göra det onödigt svårt för lågutbildade utrikes födda att komma ut på arbetsmarknaden.

Bland inrikes födda mellan 20 och 64 år ligger arbetslösheten på fyra procent, men bland de utrikes födda i samma åldersgrupp är siffran 15,1 procent. Allra svårast är det för utrikes födda som saknar utbildning, eftersom den gruppen kommer att öka de kommande åren riskerar ojämlikheten att permanentas, skriver Svenskt näringsliv.

För att hindra detta vill man ha strukturreformer som ökar lågutbildade och utrikes föddas chanser att få ett arbete.

– LO och regeringen måste acceptera en enklare, billigare ny anställningsform, säger vd:n Carola Lemne i DN.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/lo-presstraff>

17 oktober 2016

Idag har arbetare som skickas på uppdrag i andra EU-länder rätt till minimilönen där. I Sverige gäller lägsta lönen i kollektivavtalet. Enligt förslaget till nytt direktiv ska i stället lika "lön och andra ersättningar" gälla. Alltså ska inte bara lönen vara lika för utländsk arbetskraft utan också exempelvis reseersättningar och traktamenten.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/eu-forslag-utlandska-och-inhemska-arbetare-ska-ha-samma-loner>

1 maj 2016

Thorwaldsson är tydlig när han tar ställning mot det borgerliga arbetsmarknadsförslaget om att längre löner för nyanlända.

– Vi kommer aldrig någonsin under några omständigheter skriva på ett etniskt avtal, säger han om förslagen på att sänka lägsta löner för nyanlända.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/lo-kraver-hojda-pensioner>

27 oktober 2016

Ta striden med facket och våga lagstifta om sänkta ingångslöner. Det tycker en majoritet av landets ledande kommunala moderatpolitiker visar SVT:s undersökning. Men partiledningen säger nej.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/moderata-kommunpolitiker-ar-for-sankta-ingangsloner>

29 maj 2016

Flera av Alliansens partiledare sade att det krävs fler enkla jobb och även lägre ingångslöner för nyanlända. Men det avvisades av statsminister Stefan Löfven (S). Han vill inte se några låglönejobb.

Stefan Löfven sade att det bland annat finns enkla administrativa jobb som att skanna in dokument, rensa stränder och markera ut vandringsleder men det ska vara avtalsmässiga löner, hävdade han bestämt.

– I Sverige är det arbetsmarknadens parter som bestämmer lönerna, bevare oss väl för att ni ska sitta i riksdagen och sätta löner. Det är inte den svenska modellen, sade Stefan Löfven som svar till centerledaren Annie Lööf.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/jobben-1>

25 maj 2016

Mikael Damberg får det inte mycket lättare han. Damberg ska se till att det blir fler enkla jobb i näringslivet. Det första företrädarna för näringslivet kommer att ta upp är antagligen lönerna. Näringslivet vill ju ha lägre ingångslöner och då hamnar Damberg i rävsaxen. Regeringens svar är att subventionera enkla jobb, något som prövats genom åren med skiftande framgång.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/blir-tuffast-for-baylan-och-damberg>

16 maj 2016

Finanspolitiska rådet underkänner också regeringens analys av hur många som egentligen kommer att komma i jobb med de nuvarande åtgärderna. För att snabbt få människor som flytt till Sverige i jobb vill Finanspolitiska rådet att det ska finnas enklare jobb med lägre ingångslöner, både offentliga och privata.

<http://www.svt.se/nyheter/ekonomi/det-blaser-finanspolitisk-snalblast>

Finanspolitiska rådet vill även se lägre löner för att underlätta för den stora strömmen av asylsökande att komma in på arbetsmarknaden.

– Men lagstiftning är ingen bra metod, det måste ligga på arbetsmarknadens parter, säger Hassler.

<http://www.svt.se/nyheter/ekonomi/rad-vill-att-regeringen-haller-igen>

2 oktober 2016 – tuff utfrågning av Mikael Damberg

– Vi måste tänka nytt och se till att även de med låg utbildning får en bra start. Det sade näringsminister Mikael Damberg (S) när han fick frågor om "enkla jobb" i Agenda.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/mikael-damberg-i-agenda>

4 juli 2016

Men Annie Lööf (C) menar att den största varan är klyftan mellan de som har jobb och de som saknar det.

– Det är klart att det är ett problem där splittringen ökar. Men vi ser en utveckling där klyftan ökar mellan de som har jobb och de som saknar jobb. Min politiska idé är att de som saknar jobb och lever på bidrag i utanförskap måste lyftas in i egenförsörjning och arbete. Det är solidaritet för mig.

”Det kommer inte funka”

Men Thorwaldsson håller inte med och menar att den här modellen testats i USA och Europa utan framgång. Han kopplar även samman det nya förslaget med när Centerpartiet drev på en sänkning av arbetsgivaravgiften för alla unga under 25 år. Det infördes av Alliansen, men har nu avskaffats av den rödgröna regeringen.

<http://www.svt.se/nyheter/inrikes/lo-kritiken-loofs-forslag-ger-okade-klasskillnader>